

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертаційну роботу Сидорук Марти Валеріївни на тему «Організаційно-економічні засади управління проектами транскордонного співробітництва», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Актуальність обраної теми дослідження.

На тлі поглиблення процесів інтеграції України до Європейського Союзу вирішення проблем соціально-економічного розвитку країни та її регіонів можливе за умови посилення участі прикордонних регіонів в транскордонному співробітництві.

Як свідчить досвід Європейського Союзу ефективними інструментами змін в економіці є програми та проекти. У національній площині ці інструменти можуть запрацювати лише за умови відповідного механізму управління. Саме тому, належне обґрунтування теоретико-методичних підходів і розроблення практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного забезпечення управління проектами транскордонного співробітництва є своєчасним й актуальним.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і пропозицій здобувача.

Розгляд дисертації, автореферату та публікацій М.В. Сидорук дають підставу зробити висновок, що проведене дисертаційне дослідження має достатній рівень обґрунтованості, а отримані результати є достовірними.

Цілісність та комплексність дослідження забезпечено використанням загальнонаукових методів. Основні теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації представленого матеріалу, які містять наукову новизну,

базуються на вивченні та застосуванні автором результатів сучасних досліджень українських та закордонних вчених, нормативно-правових документів, матеріалів фахівців у сфері управління проектами транскордонного співробітництва.

Основні наукові положення та результати дослідження апробовані на 12 міжнародних конференціях, що мають широку географію. Структура роботи логічна і завершена. Зміст дисертації відповідає назві теми. Поставлені завдання, елементи авторської наукової новизни та висновки свідчать про повну відповідність та лаконічність роботи.

У теоретичній частині дисертаційної роботи запропоновано сучасні наукові підходи до виконання актуального науково-практичного завдання, яке полягає в поглибленні теоретико-методичних засад, розроблені напрямів удосконалення організаційно-економічного забезпечення управління проектами транскордонного співробітництва. Висновки носять конкретний характер, є аргументованими і впливають із результатів дослідження.

Найбільш вагомі результати дослідження, їх наукова новизна та практичне значення.

Аналіз змісту дисертаційної роботи дозволяє зробити висновок про те, що запропоновані автором наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними і мають наукову новизну.

Дисертантом отримано наступні основні наукові результати:

- Запропоновано розмежовувати поняття «проект транскордонного співробітництва» та «програма транскордонного співробітництва», вдосконалено їх визначення.

- Застосована методологія управління циклом проекту для вдосконалення методичних засад управління проектами стосовно проектів транскордонного співробітництва.

- Вивчено досвід Європейського Союзу у сфері імплементації проектів транскордонного співробітництва, що дозволило обґрунтувати напрями

вдосконалення організаційно-економічного забезпечення управління проектами транскордонного співробітництва.

- Охарактеризовано участь України в програмах транскордонного співробітництва та виявлено пріоритетні сфери допомоги Європейського Союзу для України в рамках програм транскордонного співробітництва; територіальне охоплення цих програм за участю України; обсяги залучення і використання коштів, доступних для України, що надійшли з Європейського Союзу в рамках програм транскордонного співробітництва.

- Здійснено аналіз реалізації проектів транскордонного співробітництва програми Польща-Білорусь-Україна (2007-2013 рр.), що дозволило класифікувати імплементовані в регіоні проекти транскордонного співробітництва, на основі врахування методичних підходів до виокремлення пріоритетних сфер співробітництва шляхом виділення відповідних груп.

- Проведено діагностику результатів виконання проектів транскордонного співробітництва на прикладі Волинської області. Виявлено пріоритети їх впровадження в рамках програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна (2007-2013 рр.). Окреслено сильні та слабкі сторони, що впливають на імплементацию проектів транскордонного співробітництва прикордонних регіонів країн ЄС, задля вдосконалення організаційно-економічного забезпечення проектами транскордонного співробітництва.

- Розроблено науково-практичні засади формування механізму управління проектами транскордонного співробітництва. Окреслено його стратегічну, організаційну та економічну складову.

- Удосконалено підходи до аналізу результатів імплементации проектів транскордонного співробітництва в регіоні, що ґрунтуються на основі аналізу інвестиційного потенціалу регіону в довгостроковій перспективі та залежать від обсягів залучення зовнішньої інвестиційної допомоги в рамках проектів транскордонного співробітництва.

Ознайомлення з роботою дозволяє зробити висновок про те, що розділи

лаконічно розкривають цілі та завдання проведених наукових досліджень та містять наукову новизну. Висновки і пропозиції дисертантки науково обґрунтовані, мають теоретичну, методологічну і практичну цінність.

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях.

Результати дисертаційного дослідження опубліковано в 19 наукових праць, серед яких 3 – колективні монографії, 7 – у фахових наукових виданнях України, 1 – у наукових періодичних виданнях іноземних держав та України, що включені до міжнародних науково-метричних баз даних, решта – наукові праці апробаційного характеру в українських та іноземних збірниках. Таким чином, повнота викладу основних результатів дисертаційного дослідження повністю відповідає встановленим вимогам.

Важливість результатів дослідження і рекомендацій щодо їх подальшого практичного використання.

Значення даного дисертаційного дослідження для науки й практики засвідчує, те, що теоретичні результати можуть бути використані в роботі органів державного та регіонального управління, місцевого самоврядування для опрацювання механізмів організаційно-економічного забезпечення управління проектами транскордонного співробітництва.

Практична значення отриманих результатів підтверджується участю здобувача у науково-дослідній діяльності кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, використовуються Управлінням розвитку, інвестицій, європейської інтеграції Волинської обласної державної адміністрації, Управлінням туризму та промоції міста Луцької міської ради, Департаментом розвитку Львівської міської ради; а також впроваджується в навчальному процесі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки та у керівництві студентськими науково-дослідними роботами,

про що свідчать відповідні документи про впровадження.

Дискусійні положення і зауваження щодо змісту дисертації.

Зважаючи на позитивний рівень виконання дисертації, слід зауважити, окремі результати дослідження, що носять дискусійний характер:

1. В третьому розділі при удосконаленні організаційно-економічного забезпечення транскордонного співробітництва слід було врахувати можливість активізації участі в проектах транскордонного співробітництва та залучення зовнішніх інвестицій територіальними громадами, повноваження яких значно зросли на тлі адміністративної реформи в Україні.

2. В другому розділі дисертації подано результати економетричного дослідження впливу залучення інвестицій в рамках проектів транскордонного співробітництва на результуючий показник економічного розвитку регіону ВРП. Важливим є вибірка залучених інвестицій за програмні періоди, що дозволило отримати достовірні результати. Проте аналіз узагальнює результати дослідження, оскільки обрано лише один регіон, а не країну в цілому. Відповідно слід було б здійснити порівняльний аналіз конкретних регіонів країн-учасниць програм транскордонного співробітництва.

3. В другому розділі не приділено уваги аналізу реалізації інших програм транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства та партнерства 2007 - 2013, а саме: Угорщина –Словаччина – Румунія – Україна та Румунія – Україна – Молдова, а параграф 2.2 присвячений виключно аналізу Програми транскордонного співробітництва Польща–Білорусь–Україна.

4. В дисертаційному дослідженні не виокремлено мультиплікативний ефект, який отримала Волинська область від зреалізованих проектів Програми транскордонного співробітництва Польща–Білорусь–Україна.

Проте, вище перелічені положення не знижують наукової новизни та цінності отриманих результатів.

Загальний висновок.

Ознайомлення з дисертацією та авторефератом дає підстави для висновку, що робота виконана Сидорук Мартою Валеріївною на тему: «Організаційно-економічні засади управління проектами транскордонного співробітництва» в цілому є самостійним завершеним дослідженням з актуальної проблеми регіональної економіки та має прикладне й теоретичне значення.

Робота відповідає вимогам МОН України до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент -

доцент кафедри менеджменту і адміністрування

Інституту економіки і управління в НГК

Івано-Франківського національного

технічного університету нафти і газу

Л.С. Вербовська

Підпис доц. Вербовської Л. С. засвідчую:

Вчений секретар

Івано-Франківського національного

технічного університету нафти і газу

